נתנדב לעילוי ולטובת נשמת הר"ר ישעיה ז"ל בן יבלחט"א הר"ר אהרן הכהן הי"ו

זוהַר הַקָדוֹש מִיטְן פֵּירוּש מָתוֹק מִדְבַש אוֹיף דִי פַּרְשָׁה

אוֹיף אִידִיש

לוח עמוד היומי בזוה"ק פרשת במדבר

חלק ז - פרשת משפטים

יום	וילנא	מתוק מדבש
ראשון	קטז ע"א	תקפ-תקפה
שני	קטז ע"ב	תקפה-תקצב
שלישי	קיז ע"א	תקצב-תקצז
רביעי	קיז ע"ב	תקצז-תרג
חמישי	קיח ע"א	תרג-תרט
שישי	קיח ע"ב	תרט-תרטו
שב"ק	קיט ע"א	תרטו-תרכא

יו"ל בעזהשי"ת ע"י מרכז "מתוק מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים
עלון מס' 85
פרשת בחוקותי תשפ"ב

הקב"ה משגיח תמיד על ישראל

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וַדַּאי קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַשְׁגַּח עֲלָן תָּדִיר וְדָכִיר לָן ודאי הקב"ה משגיח עלינו תמיד וזוכר אותנו להטיב עמנו, כי אִי לָאו דְּאִיהוּ אַשְׁגַּח בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל וְדָכִיר לוֹן אם לא היה כך שהקב"ה משגיח בישראל וזוכר אותם לשמור אותם, לָא יְקוּמוּן חַד יוֹמָא בְּגָלוּתָא לא היו יכולים להתקיים יום אחד בגלות, הָדָא הוּא דִכְתִיב זהו שכתוב וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלהיה"ם, קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא עָבִיד לָן כְּעוֹבָדָנָא והקב"ה אינו עושה עמנו כמעשינו.

(דף קיא ע"א-ע"ב, ובביאורינו כרך יא עמ' תשיט-תשכ)

העובר על דברי תורה, כאילו פגם בשם הקדוש

אִם בְּחֻקֹּתַי היינו כָּל אִינוּן גְּזִירִין וְדִינִין וְעוֹנָשִׁין וּפִקּוּדִין כל הגזרות והדינים והעונשים והמצות, דְּאִינוּן בְּהַהוּא אֲתַר דְּאִקְרֵי חֻקָּה (ס"ג הרמ"ק וד"ז) שהם מושרשים במקום הנקרא חקה, והיינו במלכות [בחינת השכינה], וְאֶת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ היינו בְּהַהוּא אֲתַר דְּאִקְרֵי תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב הם המושרשים במקום ההוא הנקרא תורה שבכתב שהוא ז"א [בחינת קוב"ה], כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר כמו שנאמר מִשְׁפָּט לֵאלה"י יַעֲקֹב שהוא ז"א הנקרא אלה"י יעקב, וְדָא אָחִיד בְּדָא וְדָא בְּדָא וזה אחוז בזה וזה בזה, דהיינו זו"ן [קוב"ה ושכינתיה] אחוזים וכלולים זה בזה, וְכֹלָּא חַד והכל היא

אידיש

דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט זִיךְ שְׁטֶענְדִיג אוּם אוֹיף דִי אִידְן

רַבִּי יְהוּדָה הָאט גֶעזָאגְט, זִיכֶער טוּט זִיךְ דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אוּמְקוּקְן אוֹיף אוּנְז שְׁטֶענְדִיג און עֶר גֶעדֶענְקְט אוּנְז צוּ גוּטְס טוּן מִיט אוּנְז, וַוייל אוֹיבּ וָואלְט עֶס נִישְׁט אַזוֹי גֶעוֶוען אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט זִיךְ אוּם אוֹיף דִי אִידְן און עֶר גֶעדֶענְקְט זֵיי צוּ זֵיי אָפְּהִיטְן, וָואלְטְן זֵיי זִיךְ נִישְׁט גֶעקֶענְט הַאלְטְן אֲפִילוּ אֵיין טָאג אִין גָלוּת, דָאס אִיז וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלּוֹתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם", און אוֹיךְ וֶוען זֵיי גֶעפִינֶען זִיךְ אִינֶעם לַאנְד פוּן זֵייעֶרֶע פֵיינְט הָאבּ אִיךְ זֵיי נִישְׁט פַארְמִיאוּס'ט און אִיךְ הָאבּ זֵיי נִישְׁט דֶערְוַוייטֶערְט זֵיי צוּ פַארְלֶענְדְן, צוּ צוּשְׁטֶערְן מַיין בּוּנְד מִיט זֵיי, וַוייל אִיךְ בִּין דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זֵייעֶר גָאט, און דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער טוּט נִישְׁט מִיט אוּנְז אַזוֹי וִוי אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים.

וֶוער עֶס אִיז עוֹבֵר אוֹיף דִי רֵייד פוּן דִי תּוֹרָה, אִיז עֶס אַזוֹי וִוי עֶר הָאט פּוֹגֵם גֶעוֶוען אִינֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען פוּנֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן

עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק, "אִם בְּחֻקֹּתַי", אוֹיבּ אִין מַיינֶע גֶעזֶעצְן, דָאס מֵיינְט, דִי אַלֶע גְזֵירוֹת און דִינִים און שְׁטְרָאפְן און דִי מִצְוֹת, וָואס זֵיי זֶענֶען אַיינְגֶעוָוארְצְלְט אִינֶעם אָרְט וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "חֻקָּה", און דָאס הֵייסְט, אִין דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת [בְּחִינַת הַשְּׁכִינָה], "וְאֶת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ", און מַיינֶע גֶעזֶעצְן וֶועט אִיר הִיטְן, דָאס הֵייסְט, אַז זֵיי זֶענֶען דִי וָואס זֶענֶען אַיינְגֶעוָוארְצְלְט אִינֶעם אָרְט וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, וָואס דָאס אִיז זְעֵיר אַנְפִּין [בְּחִינַת קוּב"ה], אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "מִשְׁפָּט לֵאלֹקֵי יַעֲקֹב", אַ גֶעזֶעץ פוּן דֶער גָאט פוּן יַעֲקֹב, וָואס דָאס אִיז דִי בְּחִינָה וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "אֱלֹקֵי יַעֲקֹב", און דָאס אִיז אָנְגֶעהַאלְטְן אִין דָאס, און דָאס אִיז אָנְגֶעהַאלְטְן אִין דָאס, דָאס מֵיינְט אַז דִי בְּחִינָה פוּן קוּב"ה וּשְׁכִינְתֵּיהּ זֶענֶען

אחדות אחת, **וְדָא הוּא כְּלָלָא דִשְׁמָא קַדִּישָׁא** וזהו הכלל של השם הקדוש, כי ז"א הוא יה"ו דשם הוי"ה והמלכות היא ה' אחרונה דשם הוי"ה, ועל ידי שניהם נשלם השם הוי"ה.

וּמַאן דְּאַעְבַּר עַל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְיתָא ומי שעובר על דברי תורה, **כְּאִלּוּ פָּגִים שְׁמָא קַדִּישָׁא** כאילו פגם את השם הקדוש, **בְּגִין דְּחֹק וּמִשְׁפָּט שְׁמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוֵי** לפי שחק ומשפט הם השם הקדוש של הקב"ה, דהיינו השם הוי"ה, **וְעַל דָּא** ועל כן כתוב **אִם בְּחֻקּוֹתַי תֵּלֵכוּ, דָּא תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה** זו היא התורה שבעל פה, **וְאֶת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ דָּא תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב** זו היא התורה שבכתב, **וְדָא הוּא כְּלָלָא דִשְׁמָא קַדִּישָׁא** וזהו הכלל של השם הקדוש הוי"ה. (דף קיג ע"א, ובביאורינו כרך יא עמ' תשל-תשלא)

המקיים מצות התורה כאילו השלים את השם הקדוש

וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם, שואל **מַאי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם,** כלומר **כֵּיוָן דְּאָמַר תֵּלֵכוּ וְתִשְׁמְרוּ** הרי כלל את התורה שבכתב ואת התורה שבעל פה, אם כן **אַמַּאי וַעֲשִׂיתֶם** מה בא לרבות עוד מלת ועשיתם, ומשיב **אֶלָּא מַאן דְּעָבִיד פִּקּוּדֵי אוֹרַיְיתָא וְאָזִיל בְּאוֹרְחוֹי** אלא מי שעושה ומקיים את מצות התורה והולך בדרכיה, **כִּבְיָכוֹל** נחשב לו **כְּאִלּוּ עָבִיד לֵיהּ לְעֵילָּא** כאילו הוא עשה והשלים את השם הוי"ה למעלה, כלומר כאילו תיקן את השכינה ובחינת קוב"ה לספירות ופרצופים שלמים, **אָמַר קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּאִלּוּ עֲשָׂאַנִי** אמר הקב"ה נחשב לי כאילו עשאני ותקנני, **וְאוֹקְמוּהָ** וכבר ביארו חז"ל, (בויקרא רבה (פרשה לה אות ו) איתא, אמר הקב"ה אם שמרתם את התורה הריני מעלה עליכם כאילו עשיתם עצמכם (פי' את הקב"ה כביכול), **וְעַל דָּא** ועל כן נאמר **וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם** דהיינו שתתקנו את זו"ן [בחינת קוב"ה ושכינתיה], ואמר כי **וַעֲשִׂיתֶם אַתֶּם כְּתִיב וַדַּאי** דהיינו **וְהוֹאִיל וּמִתְעָרֵי עֲלַיְיכוּ לְאִתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא** הואיל שזו"ן [קוב"ה ושכינתיה]

אידיש

אָנְגֶעהַאלְטְן און עֶנְטְהַאלְטְן אֵיינְס אִינֶעם אַנְדֶערְן, און אַלֶעס אִיז אֵיין פַאְרְאֵייניגוּנְג, און דָאס אִיז דֶער כְּלַל פוּנֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען, אַז דִי בְּחִינָה פון קוב"ה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת יה"ו פוּנֶעם שֵׁם הֲוָיָ"ה און דִי בְּחִינָה פון מַלְכוּת אִיז דִי לֶעצְטֶע ה' פוּנֶעם שֵׁם הֲוָיָ"ה, און דוּרְךְ זֵיי בֵּיידֶע וֶוערְט עֶרְגֶענְצְט דֶער נָאמֶען הֲוָיָ"ה.

און דֶער וָואס אִיז עוֹבֵר אויף דִי רֵייד פון דִי תּוֹרָה, אִיז עֶס אַזוֹי וִוי עֶר הָאט פוֹגֵם גֶעוֶוען אִינֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען, וִוייַבַּאלְד "חֹק וּמִשְׁפָּט" זֶענֶען דֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען פוּנֶעם אויבֶּערְשְׁטְן, דָאס מֵיינְט דֶער שֵׁם הֲוָיָ"ה, און דֶערִיבֶּער שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "אִם בְּחוּקוֹתַי תֵּלֵכוּ", אויב אִין מַיינֶע גֶעזֶעצְן וֶועט אִיר גֵיין, דָאס מֵיינְט מֶען דִי תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, "וְאֶת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ", און מַיינֶע מִשְׁפָּטִים וֶועט אִיר אָפְּהִיטְן, דָאס אִיז דִי תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, און דָאס אִיז דֶער כְּלַל פוּנֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען הֲוָיָ"ה.

וֶוער עֶס אִיז מְקַיֵּים דִי מִצְוֹת פון דִי תּוֹרָה, אִיז עֶס אַזוֹי וִוי עֶר הָאט עֶרְגֶענְצְט דֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען פוּנֶעם אויבֶּערְשְׁטְן

עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם", פְּרֶעגְט דֶער זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, וָואס מֵיינְט "וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם", און אִיר זָאלְט זֵיי טוּן, דָאס מֵיינְט, וִוייַבַּאלְד עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "תֵּלֵכוּ", וֶועט אִיר גֵיין, און "תִּשְׁמְרוּ", וֶועט אִיר הִיטְן, הָאט עֶר דָאךְ אַרַיינְגֶערֶעכְנְט דִי תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב און דִי תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, אויב אַזוֹי, וָואס קוּמְט נָאךְ דִי תּוֹרָה פַארְמֶערְן מִיט דִי וָוארְט "וַעֲשִׂיתֶם", און אִיר וֶועט טוּן. עֶנְטְפֶערְט דֶער זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, נָאר, וֶוער עֶס טוּט און אִיז מְקַיֵּים דִי מִצְוֹת פון דִי תּוֹרָה און גֵייט אִין אִירֶע וֶועגְן, וֶוערְט עֶס כִּבְיָכוֹל גֶערֶעכְנְט פַאר אִים אַזוֹי וִוי עֶר הָאט גֶעמַאכְט און הָאט עֶרְגֶענְצְט דֶעם שֵׁם הֲוָיָ"ה אוֹיבְן, דָאס הֵייסְט, אַזוֹי וִוי עֶר הָאט מְתַקֵּן גֶעוֶוען דִי שְׁכִינָה און דִי בְּחִינָה פון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צוּ גַאנְצֶע סְפִירוֹת און פַּרְצוּפִים, און דֶער אויבֶּערְשְׁטֶער זָאגְט, עֶס וֶוערְט גֶערֶעכְנְט פַאר מִיר אַזוֹי וִוי עֶר הָאט מִיר גֶעמַאכְט און מִיר מְתַקֵּן גֶעוֶוען, און חֲזַ"ל הָאבְּן עֶס שׁוֹין עֶרְקְלֶערְט, (אִין מֶדְרָשׁ וַיִּקְרָא רַבָּה וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט, דֶער אויבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעזָאגְט, אויב אִיר הָאט גֶעהִיטְן דִי תּוֹרָה, רֶעכְן אִיךְ עֶס פַאר אַייךְ אַזוֹי וִוי אִיר הָאט אַייךְ אַלֵיין גֶעמַאכְט (דָאס מֵיינְט, דֶעם אויבֶּערְשְׁטְן כִּבְיָכוֹל)), און דֶערִיבֶּער שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם", און אִיר זָאלְט זֵיי טוּן, דָאס מֵיינְט אַז אִיר זָאלְט מְתַקֵּן זַיין דִי בְּחִינוֹת קוב"ה וּשְׁכִינְתֵּיהּ, און עֶר הָאט גֶעזָאגְט, אַז עֶס שְׁטֵייט קְלָאר "וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם", דָאס מֵיינְט, וִוייַבַּאלְד דִי בְּחִינוֹת קוב"ה וּשְׁכִינְתֵּיהּ וֶוערְן עֶרְוֶועקְט דוּרְךְ אַייךְ צוּ זִיךְ בַּאהֶעפְטְן און זִיךְ פַארְאֵיינִיגְן אֵיינְס מִיטְן אַנְדֶערְן, כְּדֵי דֶער הֵיילִיגֶער נָאמֶען זָאל גֶעפִינֶען וֶוערְן אַזוֹי וִוי עֶס דַארְף צוּ

מתעוררים על ידכם להתחבר ולהתייחד זה בזה, **לְאִשְׁתַּכְּחָא שְׁמָא קַדִּישָׁא כִּדְקָא יָאוּת** כדי שימצא שם הקדוש כראוי, כלומר שיושלם השם הוי"ה בכל ארבע אותיותיו, **וַעֲשִׂיתֶם אַתֶּם וַדַּאי** נחשב לכם כאילו אתם עשיתם ותיקנתם את זו"ן.

כְּגַוְונָא דָּא אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן כעין זה אמר רבי שמעון, מה שכתוב **וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם** (פי' שעשה גבורה גדולה וקנה שם, כשהרג מאדום בגיא מלח שמונה עשר אלף), ושאל **וְכִי דָּוִד עֲבַד לֵיהּ** וכי דוד עשה את השם, והשיב **אֶלָּא בְּגִין דְּאָזִיל בְּאָרְחֵי דְּאוֹרַיְיתָא וְעָבִיד פִּקּוּדֵי אוֹרַיְיתָא** אלא לפי שדוד הלך בדרכי התורה ועשה מצות התורה, **וְאַנְהִיג מַלְכוּתָא כִּדְקָא יָאוּת** והנהיג את המלכות כראוי, **כִּבְיָכוֹל** נחשב לו **עָשָׂה שֵׁם לְעֵילָּא** כאילו עשה את השם למעלה, כלומר על ידי שירותיו תיקן את המלכות הנקראת שם להיות פרצוף שלם, וגרם לייחדה עם בחינת קוב"ה ושכינתיה.

ואמר כי **וְלָא הֲוָה מַלְכָּא בְּעָלְמָא דְּזָכָה לְהַאי כְּדָוִד** לא היה עוד מלך בעולם שזכה לזה כמו דוד, **דַּהֲוָה קָם בְּפַלְגוּת לֵילְיָא** שהיה קם בחצות הלילה, **וַהֲוָה מְשַׁבַּח לֵיהּ לְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** והיה משבח להקב"ה, ובזה גרם לייחד את זו"ן [קוב"ה ושכינתיה], **עַד דְּסָלִיק שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּכוּרְסְיָיא** עד שעלה השם הקדוש הוי"ה שהוא ז"א [קוב"ה] בכסא שלו שהוא המלכות [השכינה] בסוד היחוד, **בְּשַׁעְתָּא דְּסָלִיק נְהוֹרָא דִּימָמָא** בשעה שעלה אור היום, דהיינו בזמן קריאת שמע ותפלה לקיים מה שכתוב יראוך עם שמש, ועל ידי זה נעשה יחוד זו"ן [קוב"ה ושכינתיה], לכן **כִּבְיָכוֹל** נחשב לו **הוּא עָבַד שֵׁם מַמָּשׁ** כאילו הוא עשה ותיקן את השם ממש. (דף קיג ע"א - ע"ב, ובביאורינו כרך יא עמ' תשלא - תשלב)

הנותן צדקה לעני מתקן ומשלים את השם הקדוש

בָּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, וַוי לוֹן לִבְנֵי נָשָׁא אוי להם לבני אדם, **דְּלָא יָדְעִין וְלָא מַשְׁגִּיחִין בִּיקָרָא דְּמָארֵיהוֹן** שאינם יודעים, ואפילו היודעים אינם משגיחים בכבוד קונם, **מַאן עָבִיד שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּכָל יוֹמָא** כי מי הוא

אידיש

זַיין, דָאס מֵיינְט אַז דֶער שֵׁם הֲוָיָ"ה זָאל עֶרְגֶענְצְט וֶוערְן מִיט אַלֶע זַיינֶע פִיר אוֹתִיּוֹת, און עֶס וֶוערְט גֶערֶעכְנְט "וַעֲשִׂיתֶם אַתֶּם", אַזוֹי וִוי אִיר הָאט אַלֵיין גֶעמַאכְט און מְתַקֵּן גֶעוֶוען דִי בְּחִינוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת.

עֶנְדְלִיךְ צוּ דֶעם הָאט רַבִּי שִׁמְעוֹן גֶעזָאגְט, דָאס וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם", דָּוִד הָאט גֶעטוּן אַ גְרוֹיסֶע שְׁטַארְקַייט און עֶר הָאט זִיךְ אַיינְגֶעקוֹיפְט אַ נָאמֶען, וֶוען עֶר הָאט גֶע'הַרְגֶ'עט אַכְצְן טוֹיזְנְט פוּן אֱדוֹם אִין גֵּיא מֶלַח, הָאט רַבִּי שִׁמְעוֹן גֶעפְרֶעגְט, הָאט דֶען דָּוִד גֶעמַאכְט דֶער נָאמֶען, און עֶר הָאט גֶעעֶנְטְפֶערְט, נָאר, וִויבַאלְד דָּוִד אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין דִי וֶועגְן פוּן דִי תּוֹרָה און הָאט גֶעטוּן דִי מִצְוֹת פוּן דִי תּוֹרָה, און עֶר הָאט גֶעפִירְט דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת [שְׁכִינָה] אַזוֹי וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, וֶוערְט עֶס גֶערֶעכְנְט פַאר אִים אַזוֹי וִוי עֶר הָאט גֶעמַאכְט דֶעם שֵׁם אוֹיבְן, דָאס הֵייסְט אַז דוּרְךְ זַיינֶע גֶעזַאנְגֶען הָאט עֶר מְתַקֵּן גֶעוֶוען דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "שֵׁם", אַז עֶס זָאל זַיין אַ פַּרְצוּף שָׁלֵם, און עֶר הָאט צוּגֶעבְּרֶענְגְט אַז זִי זָאל וֶוערְן פַארְאֵיינִיגְט מִיט דִי בְּחִינָה פוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ.

און עֶר הָאט וַוייטֶער גֶעזָאגְט, אַז עֶס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען נָאךְ אַ קֶענִיג אִין דֶער וֶועלְט וָואס הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען דֶערְצוּ אַזוֹי וִוי דָּוִד, וָואס עֶר אִיז אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען בַּיי הַאלְבֶּע נַאכְט, און עֶר הָאט גֶעלוֹיבְּט צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן, און דוּרְכְדֶעם הָאט עֶר צוּגֶעבְּרֶענְגְט צוּ פַארְאֵייניגְן דִי בְּחִינוֹת קוּב"ה וּשְׁכִינְתֵּיהּ, בִּיז דֶער הֵיילִיגֶער נָאמֶען הֲוָיָ"ה וָואס דָאס אִיז בִּבְחִינַת קוּב"ה אִיז דֶערְהוֹיבְּן גֶעוָוארְן אִין זַיין כִּסֵּא וָואס דָאס אִיז דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת [הַשְּׁכִינָה] אִינֶעם סוֹד פוּנֶעם יִחוּד, אִינְדֶערְצַייט וָואס דֶער לִיכְטִיגְקַייט פוּנֶעם טָאג אִיז אוֹיפְגֶעקוּמֶען, דָאס הֵייסְט, אִינְדֶערְצַייט פוּן קְרִיאַת שְׁמַע און דַאוֶונֶען, מְקַיֵּים צוּ זַיין וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק "יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ", זֵיי וֶועלְן דִיר זֶען מִיטְן זוּן, און דוּרְכְדֶעם וֶוערְט אַ יִחוּד קוּב"ה וּשְׁכִינְתֵּיהּ, דֶערִיבֶּער וֶוערְט כִּבְיָכוֹל גֶערֶעכְנְט פַאר אִים אַזוֹי וִוי עֶר הָאט גֶעמַאכְט און הָאט מְתַקֵּן גֶעוֶוען דֶעם נָאמֶען מַמָּשׁ.

וֶוער עֶס גֶעבְּט צְדָקָה פַאר אַן אָרִימַאן, דֶער אִיז מְתַקֵּן און עֶר גֶענְצְט דֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען

הָאט רַבִּי שִׁמְעוֹן גֶעוֵויינְט און עֶר הָאט גֶעזָאגְט, וֵויי אִיז צוּ דִי מֶענְטְשְׁן, וָואס זֵיי וֵוייסְן נִישְׁט, און אֲפִילוּ דִי וָואס וֵוייסְן יָא, טוּעֶן זִיךְ נִישְׁט אוּמְקוּקְן אוֹיפְן כָּבוֹד פוּן

העושה והמתקן את שם הקדוש בכל יום, **הֲוֵי אֵימָא מַאן דְּיָהִיב צְדָקָה לְמִסְכְּנֵי** הרי אמור מי שנותן צדקה לעניים, שעל ידי זה הוא מתקן את המלכות שהיא סוד ה' אחרונה של השם הוי"ה, ובזה משלים את אותיות יה"ו של השם להוי"ה שלימה.

תָּא חֲזֵי, הָא אוֹקְמוּהָ וְהָכִי הוּא (ס"ג הרמ"ק) בא וראה, הרי ביארו החברים וכך הוא הענין, **דְּמִסְכְּנָא אָחִיד בֵּיהּ בְּדִינָא** כי העני אחוז בדין, (ס"ג הרמ"ק והלש"ס) **וְכָל מֵיכְלֵיהּ בְּדִינָא הוּא** וכל מאכלו הוא בדין, **בַּאֲתַר דְּאִקְרֵי צֶדֶק** במקום הנקרא צדק [וכו'].

וּמַאן דְּיָהִיב לֵיהּ צְדָקָה לְמִסְכְּנָא ומי שנותן צדקה לעני, **הוּא עָבֵיד לְעֵילָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא שְׁלִים כִּדְקָא יָאוּת** הוא עושה ומתקן למעלה את שם הקדוש בשלימות כראוי, **בְּגִין דִּצְדָקָה דָּא אִילָנָא דְּחַיֵּי** לפי שצדקה הוא סוד עץ החיים, שהוא ז"א [בחינת התפארת], ועל ידי נתינת צדקה למטה **וּצְדָקָה יָהִיב לְצֶדֶק** גורם כי צדקה נותן ומשפיע לצדק, שהוא המלכות, עד שגם היא תקרא צדקה, **וְכַד יָהִיב לְצֶדֶק** וכשז"א [התפארת] נותן למלכות [השכינה], **כְּדֵין אִתְחַבָּר דָּא בְּדָא** אז מתחבר ומתייחד זה בזה, **וּשְׁמָא קַדִּישָׁא אִשְׁתְּכַח שְׁלִים** ושם הקדוש נמצא שלם, שנשלם מיה"ו ליהו"ה, **מַאן דְּעָבֵיד אִתְּעֲרוּתָא דָּא דִּלְתַתָּא** מי שעושה התעוררות זה שלמטה על ידי שנותן צדקה, **וַדַּאי** נחשב לו **כְּאִלּוּ עָבֵיד שְׁמָא קַדִּישָׁא בִּשְׁלִימוּ** כאילו עשה את שם הקדוש בשלימות, כי **כְּגַוְונָא דְּאִיהוּ עָבֵיד לְתַתָּא** כעין שהוא עושה למטה, **הָכִי אִתְּעַר לְעֵילָּא** כך מתעורר למעלה, **וְעַל דָּא כְּתִיב** ועל זה נאמר **אַשְׁרֵי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת,** ומפרש **עוֹשֵׂה צְדָקָה** הנה צדקה **דָּא קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּבְיָכוֹל** זהו הקב"ה הנקרא צדקה, **הוּא עָבֵיד לֵיהּ** הוא עושה ומתקן אותו, כלומר על ידי נתינת הצדקה הוא מתקן את ז"א [התפארת] שישפיע שפע למלכות ויתחבר עמה [וכו'].

כְּגַוְונָא דְּעָבֵיד בַּר נָשׁ לְתַתָּא כמו שהאדם עושה למטה, שמחיה את העני הנקרא מת, **הָכִי נָמֵי עָבֵיד לְעֵילָּא מַמָּשׁ** כך הוא עושה ומתקן למעלה ממש, כי על ידי הצדקה המלכות מסתלקת מן אחיזת החיצונים הנקראים מות,

אידיש

זַייעַר בַּאשֶׁעפֶּער, וַוייל וֶוער אִיז דֶער וָואס מַאכְט און אִיז מְתַקֵּן דֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען יֶעדְן טָאג, מוּז מֶען זָאגְן אַז דָאס אִיז דֶער וָואס גֶעבְּט צְדָקָה פַאר אָרִימֶעלַייט, וָואס דוּרְכְדֶעם אִיז עֶר מְתַקֵּן דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת [שְׁכִינָה] וָואס דָאס אִיז דֶער סוֹד פוּנֶעם לֶעצְטְן ה' פוּנֶעם נָאמֶען הֲוָיָ"ה, און דֶערְמִיט טוּט עֶר עֶרְגֶענְצְן דִי אוֹתִיּוֹת יה"ו פוּנֶעם שֵׁם, צוּ אַ גַאנְצֶע הֲוָיָ"ה.

קוּם און זֶע, דִי חֲבֵרִים הָאבְּן עֶס שׁוין עֶרְקְלֶערְט און אַזוי אִיז דֶער עִנְיָן, וַוייל דֶער אָרִימַאן אִיז אָנְגֶעהַאלְטְן אִין דִין, און זַיין גַאנְצֶע עֶסְן אִיז מִיט דִין, אִינֶעם אָרְט וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "צֶדֶק", גֶערֶעכְטִיגְקַייט [וְכוּ'].

און וֶוער עֶס גֶעבְּט צְדָקָה פַארְן אָרִימַאן, דֶער מַאכְט און פַארְרִיכְט אוֹיבְן דֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען הֲוָיָ"ה בִּשְׁלֵימוּת אַזוי וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, וַוייל צְדָקָה אִיז דֶער סוֹד פוּן עֵץ הַחַיִּים, וָואס דָאס אִיז בְּחִינַת הַתִּפְאֶרֶת, און דוּרְכְן גֶעבְּן צְדָקָה דָא אוּנְטְן, טוּט עֶר צוּבְּרֶענְגֶען אַז דִי צְדָקָה גֶעבְּט און אִיז מַשְׁפִּיעַ צוּ דִי בְּחִינָה פוּן צֶדֶק, וָואס דָאס אִיז דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת, בִּיז אוֹיךְ זִי וֶועט וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן צְדָקָה, און וֶוען דֶער תִּפְאֶרֶת גֶעבְּט פַאר דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת [הַשְּׁכִינָה], דֶעמָאלְטְס וֶוערְן זֵיי בַּאהָאפְטְן אֵיינְס אִינֶעם אַנְדֶערְן, און דֶער הֵיילִיגֶער נָאמֶען וֶוערְט גֶעפִינֶען גַאנְץ, וַוייל פוּן דִי אוֹתִיּוֹת יה"ו וֶוערְט עֶס עֶרְגֶענְצְט צוּ הֲוָיָ"ה, וֶוער עֶס מַאכְט אָט דִי עֶרְוֶועקוּנְג פוּן אוּנְטְן דוּרְכְדֶעם וָואס עֶר גֶעבְּט צְדָקָה, וֶוערְט עֶס גֶערֶעכְנְט פַאר אִים אַזוי וִוי עֶר הָאט גֶעמַאכְט דֶעם הֵיילִיגְן נָאמֶען בִּשְׁלֵימוּת, וַוייל אַזוי וִוי דָאס וָואס עֶר טוּט אוּנְטְן, אַזוי וֶוערְט עֶרְוֶועקְט אוֹיבְן, און אוֹיף דֶעם זָאגְט דֶער פָּסוּק "אַשְׁרֵי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת", וואויל זֶענֶען דִי וָואס הִיטְן אָפּ מִשְׁפָּט, וֶוער עֶס טוּט צְדָקָה אִין יֶעדֶער צַייט, עֶרְקְלֶערְט דֶער זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, "עוֹשֵׂה צְדָקָה", צְדָקָה דָאס מֵיינְט מֶען דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער וָואס עֶר וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן צְדָקָה, מַאכְט עֶר עֶס און עֶר אִיז אִים מְתַקֵּן, דָאס הֵייסְט, אַז דוּרְכְן גֶעבְּן צְדָקָה אִיז עֶר מְתַקֵּן דֶעם תִּפְאֶרֶת אַז עֶר זָאל מַשְׁפִּיעַ זַיין שֶׁפַע פַאר דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת און עֶר וֶועט זִיךְ בַּאהֶעפְטְן מִיט אִיר [וְכוּ'].

אַזוֹי וִוי דֶער מֶענְטְשׁ טוּט אוּנְטְן, אַז עֶר אִיז מְחַיֶּה דֶעם אָרִימַאן וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן אַ טוֹיטֶער, אַזוי טוּט עֶר אִים מַאכְן און מְתַקֵּן זַיין אוֹיבְן מַמָּשׁ, וַוייל דוּרְךְ דִי

ועולה אל ז״א [התפארת] הנקרא עץ החיים לסוד היחוד, לכן **זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּזָכֵי לְמֶעְבַּד שְׁמָא קַדִּישָׁא לְעֵילָּא** אשרי חלקו מי שזוכה לעשות ולתקן את השם הקדוש למעלה, **בְּגִין כָּךְ צְדָקָה סָלִיק עַל כֹּלָּא** בשביל זה מצות צדקה עולה על כל המצות.

וְהָנֵי מִלֵּי מתי הדברים אמורים, **צְדָקָה לִשְׁמָהּ** אם עושה צדקה לשמה, שכונתו שהמלכות תשתלם מצדק לצדקה, והיינו על ידי שהעשיר ירדוף אחר העני לתת לו צדקה, **דְּהָא אִתְעַר צְדָקָה לְצֶדֶק** כי על ידי זה מעורר צדקה לצדק, דהיינו ז״א מתעורר להשפיע שפע למלכות, ותהיה כונתו **לְחַבְּרָא לוֹן כַּחֲדָא** כדי לחבר ולייחד אותם כאחד, **וּלְמֶהֱוֵי כֹּלָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא כִּדְקָא יָאוּת** ושיהיה כל השם קדוש כראוי להיות, דהיינו שיושלם מיה״ו ליהו״ה, **דְּהָא צֶדֶק לָא אִתְתַּקַּן וְלָא אִשְׁתְּלִים אֶלָּא בִּצְדָקָה** כי צדק אינו מתתקן ואינו נשלם אלא בצדקה, **דִּכְתִּיב בִּצְדָקָה תִּכּוֹנָנִי.** (דף קיג ע״ב, ובביאורינו כרך יא עמ׳ תשלג-תשלו)

אידיש

וָוען אִיז דָאס גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן, אוֹיבּ עֶר טוּט דִי צְדָקָה לִשְׁמָהּ, אַז זַיין כַּוָּנָה אִיז אַז דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת זָאל עֶרְגֶענְצְט וֶוערְן פוּן צֶדֶק צוּ צְדָקָה, אוּן דָאס הֵייסְט, דוּרְכְדֶעם וָואס דֶער עוֹשֶׁר וֶועט נָאכְלוֹיפְן נָאכְן אָרִימַאן אִים צוּ גֶעבְּן צְדָקָה, וַוייל דוּרְכְדֶעם טוּט עֶר עֶרְוֶועקְן פוּן צְדָקָה צוּ צֶדֶק, דָאס הֵייסְט אַז דֶער תִּפְאֶרֶת וֶוערְט עֶרְוֶועקְט צוּ מַשְׁפִּיעַ זַיין שֶׁפַע צוּ דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת, אוּן זַיין כַּוָּנָה זָאל זַיין כְּדֵי זֵיי צוּ בַּאהֶעפְטְן אוּן פַארְאֵיינִיגְן צוּזַאמֶען, אוּן אַז דֶער גַאנְצֶער שֵׁם זָאל זַיין הֵיילִיג אַזוֹי וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, דָאס מֵיינְט אַז עֶס זָאל עֶרְגֶענְצְט וֶוערְן פוּן דִי אוֹתִיּוֹת יה״ו צוּ הֲוָיָ״ה, וַוייל צֶדֶק וֶוערְט נִישְׁט פַארְרָאכְטְן אוּן נִישְׁט עֶרְגֶענְצְט נָאר דוּרְךְ צְדָקָה, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק ״בִּצְדָקָה תִּכּוֹנָנִי״, דוּרְךְ צְדָקָה וֶועסְטוּ וֶוערְן אָנְגֶעגְרֵייט.

צְדָקָה טוּט דִי בְּחִינָה פוּן מַלְכוּת אַוֶועקְגֵיין פוּן דָאס אָנְהַאלְטוּנְג פוּן דִי חִיצוֹנִים וָואס וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן מָוֶת, אוּן זִי גֵייט אַרוֹיף צוּ דֶעם תִּפְאֶרֶת וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן עֵץ הַחַיִּים, צוּ דֶעם סוֹד הַיִּחוּד, דֶערִיבֶּער, וואוֹיל אִיז דֶער טֵייל פוּן דֶער וָואס הָאט זוֹכֶה גֶעוֶועְן צוּ מַאכְן אוּן צוּ מְתַקֵּן זַיין דֶעם הֵיילִיגְן שֵׁם אוֹיבְן, דֶערְפַאר גֵייט דִי מִצְוָה פוּן צְדָקָה אַרוֹיף הֶעכֶער אַלֶע מִצְוֹת.

שבח דא שירתא

...אוּן אִיבֶּערְן קֶבֶר פוּן רַשְׁבִּ״י לֶערְנֶען זֵיי דֶעם זוֹהַר מִיט צִיטֶערְנִישׁ אוּן מִיט פָּארְכְט אוּן מִיט גְרוֹיס דְבֵיקוּת דֶערְנָאךְ, צוּ דֶערְפְרֵייעֶן דָאס הַאֶרְץ, וֶועל אִיךְ אוֹיךְ נֶעמֶען דֶעם זוֹהַר, וַוייל אַסַאךְ נִסִּים פַּאסִירְן דָארְט, וַוייל מֶען דַארְף לֶערְנֶען דֶעם זוֹהַר מִיט צִיטֶערְנִישׁ אוּן מִיט פָּארְכְט אוּן מִיט גְרוֹיס דְבֵקוּת אוּן דֶערְנָאךְ דֶערְפְרֵייעֶן דָאס הַאֶרְץ מִיט אַ רוּחָנִיּוּתְ'דִיגֶע פְרֵייד אוּן אָן קַיין שׁוּם טְרוֹיעֶר, וַוייל דָאס ווִיל רַשְׁבִּ״י, אוּן עֶס אִיז בָּדוּק וּמְנוּסֶּה, אוּן דֶערְנָאךְ זָאגְט מֶען צוּ נְדָרִים וּנְדָבוֹת אוּן מֶען אִיז מִתְפַּלֵּל תְּפִלּוֹת.

(השל״ה הקדוש באגרת מסעותיו לא״י)

הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ ע״פ ״מָתוֹק מִדְּבָשׁ״ הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

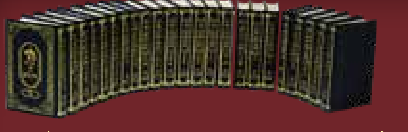
קלענערע סעט – מהדורת ר׳ הערשל וועבער
(In 7/5)

גרויסע סעט (In 9.5/6.5)

״ובלכתך בדרך״
פארמאט
70 כרכים
מהדורת ר׳ יוסף
צבי בערגער
(6.5/4.5 In)

פאר דעליווערי רופט: 845.664.5168